

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^ο απόσπασμα

Αριστοτέλης, *Μετὰ τὰ φυσικά*, Α2, 982b12-28

Διὰ γὰρ τὸ θαυμάζειν οἱ ἄνθρωποι καὶ νῦν καὶ τὸ πρῶτον ἤρξαντο φιλοσοφεῖν, ἐξ ἀρχῆς μὲν τὰ πρόχειρα τῶν ἀτόπων θαυμάσαντες, εἴτα κατὰ μικρὸν οὕτω προϊόντες καὶ περὶ τῶν μειζόνων διαπορήσαντες, οἷον περὶ τε τῶν τῆς σελήνης παθημάτων καὶ τῶν περὶ τὸν ἥλιον καὶ τὰ ἄστρα καὶ περὶ τῆς τοῦ παντὸς γενέσεως. Ὁ δ' ἀπορῶν καὶ θαυμάζων οἶεται ἀγνοεῖν (διὸ καὶ ὁ φιλόμυθος φιλόσοφος πῶς ἐστίν· ὁ γὰρ μῦθος σύγκειται ἐκ θαυμασίων)· ὥστ' εἵπερ διὰ τὸ φεύγειν τὴν ἀγνοίαν ἐφιλοσόφησαν, φανερόν ὅτι διὰ τὸ εἰδέναι τὸ ἐπίστασθαι ἐδίωκον καὶ οὐ χρήσεώς τινος ἕνεκεν. Μαρτυρεῖ δὲ αὐτὸ τὸ συμβεβηκός· σχεδὸν γὰρ πάντων ὑπαρχόντων τῶν ἀναγκαίων καὶ τῶν πρὸς ῥαστώνην καὶ διαγωγὴν ἢ τοιαύτη φρόνησις ἤρξατο ζητεῖσθαι. Δῆλον οὖν ὡς δι' οὐδεμίαν αὐτὴν ζητοῦμεν χρεῖαν ἐτέραν, ἀλλ' ὥσπερ ἄνθρωπος, φαμέν, ἐλευθερός ὁ αὐτοῦ ἕνεκα καὶ μὴ ἄλλου ὢν, οὕτω καὶ αὐτὴν ὡς μόνην οὔσαν ἐλευθέραν τῶν ἐπιστημῶν· μόνη γὰρ αὕτη αὐτῆς ἕνεκὲν ἐστίν.

2^ο απόσπασμα

Ἐπίκουρος, *Ἐπιστολὴ πρὸς Μενοικέα*, 122

Μήτε νέος τις ὢν μελλέτω φιλοσοφεῖν, μήτε γέρων ὑπάρχων κοπιάτω φιλοσοφῶν· οὔτε γὰρ ἄωρος οὐδεὶς ἐστίν οὔτε πάρωνος πρὸς τὸ κατὰ ψυχὴν ὑγιαῖνον. Ὁ δὲ λέγων ἢ μήπω τοῦ φιλοσοφεῖν ὑπάρχειν ὥραν ἢ παρεληλυθέναι τὴν ὥραν, ὁμοίος ἐστίν τῳ λέγοντι πρὸς εὐδαιμονίαν ἢ μήπω παρεῖναι τὴν ὥραν ἢ μηκέτι εἶναι. Ὡστε φιλοσοφετέον καὶ νέφ καὶ γέροντι, τῷ μὲν ὅπως γηράσκων νεάζῃ τοῖς ἀγαθοῖς διὰ τὴν χάριν τῶν γεγονότων, τῷ δὲ ὅπως νέος ἅμα καὶ παλαιὸς ἢ διὰ τὴν ἀφοβίαν τῶν μελλόντων. Μελετᾶν οὖν χρὴ τὰ ποιοῦντα τὴν εὐδαιμονίαν, εἵπερ παρούσης μὲν αὐτῆς πάντα ἔχομεν, ἀπούσης δὲ πάντα πράττομεν εἰς τὸ ταύτην ἔχειν.

Α1. α. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σ' αυτήν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη, με βάση το 1^ο αρχαίο απόσπασμα (μονάδες 3) και **να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας** γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 3).

1. Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, μόνο στην εποχή του οι άνθρωποι φιλοσοφούσαν από θαυμασμό.
2. Ο Αριστοτέλης υποστηρίζει ότι η ενασχόληση με τη φιλοσοφία δεν έχει προαπαιτούμενα.
3. Ο Αριστοτέλης συμπεραίνει ότι η φιλοσοφία δεν αποσκοπεύει στη χρησιμότητα, αλλά στη γνώση καθεαυτήν.

Μονάδες 6

β. Να αντιστοιχίσετε τις φράσεις της **Στήλης Α** με τον ορθό χαρακτηρισμό που τους αντιστοιχεί από τη **Στήλη Β**.

Στήλη Α	Στήλη Β
1. ἄωρος	α. νέος
2. πάρωνος	
3. παρεληλυθέναι τὴν ὥραν	β. γέρων
4. μήπω παρεῖναι τὴν ὥραν	

Μονάδες 4

B1. Ποιο είναι, κατά τον Αριστοτέλη, το κινούν αίτιο για την ενασχόληση με τη φιλοσοφία και ποιο το τελικό αίτιο του φιλοσοφικού στοχασμού; (μονάδες 8) Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας αξιοποιώντας και δύο γλωσσικές επιλογές (μονάδες 2).

Μονάδες 10

B2. ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτων, *Απολογία Σωκράτους*, 29d – 30a-b

Η Απολογία Σωκράτους είναι πρώιμο έργο του Πλάτωνα και θεωρείται ότι απεικονίζει με σαφήνεια το ιστορικό πρόσωπο του Σωκράτη. Σε αυτό ο Πλάτων αναπλάθει τον απολογητικό λόγο του Σωκράτη που εκφωνήθηκε στο λαϊκό δικαστήριο της Ηλιαίας κατά τη δίκη του (399 π.Χ.). Εδώ ο Σωκράτης κολακεύει τους Αθηναίους, για να τους πει αμέσως μετά ότι δε θα τους υπακούσει, αν του απαγορεύσουν να φιλοσοφεί.

Εγώ, Αθηναίοι, σας εκτιμώ και σας αγαπώ, αλλά θα υπακούσω στον θεό και όχι σε σας και όσο θα αναπνέω και θα έχω τη δύναμη, δε θα σταματήσω να φιλοσοφώ και να σας παρακινώ και να κάνω υποδείξεις σε όποιον από σας τύχει να συναντήσω, λέγοντας αυτά που συνηθίζω: «Άνθρωπε σπουδαίε, ενώ είσαι Αθηναίος, πολίτης της μεγαλύτερης και της πιο φημισμένης πόλης για τη σοφία και την ισχύ της, δεν ντρέπεσαι από τη μια να πασχίζεις να αποκτήσεις όσο γίνεται περισσότερα χρήματα, φήμη και τιμές, ενώ από την άλλη για τη φρόνηση και την αλήθεια και το πώς η ψυχή σου θα γίνει όσο το δυνατόν καλύτερη ούτε φροντίζεις ούτε μεριμνάς;» [...] Γιατί, να το ξέρετε καλά, αυτά διατάζει ο θεός και εγώ νομίζω ότι ποτέ δεν υπήρξε μεγαλύτερο καλό για την πόλη από τη δική μου δραστηριότητα στην υπηρεσία του θεού. Γιατί εγώ δεν κάνω τίποτε άλλο από το να τριγυρίζω και να προσπαθώ να σας πείσω όλους, νέους και γέρους, να μη φροντίζετε πρώτα από όλα και με τόσο ζήλο για το σώμα σας και τα χρήματα, αλλά για το πώς θα κάνετε την ψυχή σας όσο το δυνατόν καλύτερη. Σας λέω ότι «δε δημιουργείται από τα χρήματα η αρετή, αλλά από την αρετή τα χρήματα και όλα τα άλλα αγαθά των ανθρώπων, και στην ιδιωτική και στη δημόσια ζωή».

Λαμβάνοντας υπόψη σας το παραπάνω μεταφρασμένο απόσπασμα αλλά και το απόσπασμα από την *Επιστολή Προς Μενοικέα*ν του Επικούρου να συγκρίνετε τους λόγους για τους οποίους ο καθένας προτρέπει τους ανθρώπους στην ενασχόληση με τη φιλοσοφία.

Μονάδες 10

B3. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε κάθε φράση της στήλης Α και δίπλα το γράμμα της στήλης Β που αντιστοιχεί στο σωστό όνομα. Τα ονόματα της στήλης Β είναι δυνατόν να αντιστοιχούν σε περισσότερες από μία σωστές φράσεις της στήλης Α (ένα όνομα της στήλης Β περισσεύει).

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Κατηγορήθηκε για ασέβεια.	α. Σωκράτης
2. Κατηγορήθηκε για αθεΐα.	β. Πλάτωνας
3. Όρισε τη δικαιοσύνη ως υποκριτική κοινωνική σύμβαση που θεσπίζεται από τους πολλούς και αδύνατους για την αυτοπροστασία τους.	γ. Αριστοτέλης
4. Η πατρότητα του μύθου για τη δημιουργία του ανθρώπου και την αρετή, όπως παραδίδεται στον διάλογο <i>Πρωταγόρας</i> , ανήκει στον...	δ. Πρωταγόρας
5. Συνομιλητής του Σωκράτη στην πλατωνική <i>Πολιτεία</i> .	ε. Γλαύκων

Μονάδες 10

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

B4. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο **ομόρριζο** (απλό ή σύνθετο) της λέξης του αρχαίου διδαγμένου κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους (στις σύνθετες λέξεις να λάβετε υπόψη σας το β' συνθετικό):

- α. προϊόντες:** Η έλλειψη _____ στα μέσα μαζικής μεταφοράς τιμωρείται με πρόστιμο.
- β. παθημάτων:** Στην Ακολουθία της Μεγάλης Παρασκευής η ατμόσφαιρα που επικρατεί είναι _____ λόγω της κορύφωσης του Θείου Πάθους.
- γ. σύγκειται:** Ως εκ θαύματος ο ασθενής μετά από έναν χρόνο ξύπνησε από το _____.
- δ. εὐδαιμονίαν:** Κέρδισε την εμπιστοσύνη του κόσμου και εκλέχτηκε _____ σύμβουλος στην πόλη του.
- ε. ἔχομεν:** Οι δύο εμπόλεμες χώρες συμφώνησαν σε μια καταρχήν _____ μεταξύ τους.

Μονάδες 10

Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ, *ΙΣΤΟΡΙΑΙ* Ζ, 18, 1-2

Η εκστρατεία στη Σικελία δεν εξελισσόταν καλά για τους Αθηναίους και ετοίμαζαν να στείλουν βοήθεια. Παράλληλα και οι Λακεδαιμόνιοι σχεδίαζαν τις επόμενες κινήσεις τους. Παρεσκευάζοντο δὲ καὶ τὴν ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβολὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὥσπερ τε προυδέδοκτο αὐτοῖς καὶ τῶν Συρακοσίων καὶ Κορινθίων ἐναγόντων, ἐπειδὴ ἐπυνθάνοντο τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν ἐς τὴν Σικελίαν, ὅπως δὴ ἐσβολῆς γενομένης διακωλυθῇ. Καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης προσκείμενος ἐδίδασκε τὴν Δεκέλειαν τειχίζειν καὶ μὴ ἀνιέναι τὸν πόλεμον. Μάλιστα δὲ **τοῖς Λακεδαιμονίοις** ἐγεγένητό τις ῥώμη, διότι τοὺς Αθηναίους ἐνόμιζον **διπλοῦν** τὸν πόλεμον ἔχοντας, πρὸς τε σφᾶς καὶ Σικελιώτας, εὐκαθαιρετωτέρους ἔσεσθαι, καὶ ὅτι τὰς σπονδὰς **προτέρους** λελυκέναι ἡγοῦντο αὐτούς· ἐν γὰρ τῷ προτέρῳ πολέμῳ σφέτερον τὸ παρανόμημα μᾶλλον **γενέσθαι**, ὅτι τε ἐς Πλάταιαν ἦλθον Θηβαῖοι ἐν σπονδαῖς, καὶ εἰρημένον ἐν ταῖς πρότερον ξυνηθείαις ὅπλα **μὴ ἐπιφέρειν**, ἣν δίκας ἐθέλωσι διδόναι, αὐτοὶ οὐχ ὑπήκουον ἐς δίκας προκαλουμένων τῶν Ἀθηναίων. Καὶ διὰ τοῦτο εἰκότως δυστυχεῖν τε ἐνόμιζον, καὶ ἐνεθυμοῦντο τὴν τε περὶ Πύλον ξυμφορὰν καὶ εἴ τις ἄλλη αὐτοῖς ἐγένετο.

Λεξιλόγιο

ἐνάγω: προτρέπω

ἐς δίκας προκαλοῦμαι (τινὰ): προσκαλῶ (κάποιον) να λύσουμε τις διαφορές με διαιτησία

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του παρακάτω αποσπάσματος: «**Μάλιστα δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις... καὶ εἴ τις ἄλλη αὐτοῖς ἐγένετο**».

Μονάδες 20

Γ2. Σε ποια κίνηση αποφάσισαν να προχωρήσουν οι Λακεδαιμόνιοι και ποια ήταν η σκοπιμότητά τους; Ποιο ρόλο διαδραμάτισαν οι σύμμαχοί τους αλλά και ο Αλκιβιάδης, ώστε να καταλήξουν στην συγκεκριμένη ενέργεια;

Μονάδες 10

Γ3. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

- α. ἐπυνθάνοντο:** τον ίδιο τύπο στον Υπερσυντέλικο
- β. ἀνιέναι:** απαρέμφατο Αορίστου β' στην ίδια φωνή
- γ. τις:** αιτιατική πληθυντικού στο ουδέτερο γένος

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

- δ. **διπλούν**: ονομαστική πληθυντικού στο ίδιο γένος
- ε. **προτέρω**: τον ίδιο τύπο στον υπερθετικό βαθμό
- στ. **τὸ παρανόημα**: δοτική πληθυντικού
- ζ. **ἐπιφέρειν**: τον ίδιο τύπο στον Μέλλοντα
- η. **προκαλουμένων**: β' ενικό Προστακτική Παρακειμένου στην ίδια φωνή
- θ. **τοῦτο**: γενική πληθυντικού στο θηλυκό γένος
- ι. **ἐνόμιζον**: γ' ενικό Ευκτική Μέλλοντα στην ίδια φωνή

Μονάδες 10

Γ4.

- α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους υπογραμμισμένους όρους του κειμένου: **αὐτοῖς, τοῖς Λακεδαιμονίοις, διπλούν, πρότερους, γενέσθαι, μὴ ἐπιφέρειν**

Μονάδες 6

- β. «Καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης προσκείμενος ἐδίδασκε τὴν Δεκέλειαν τειχίζειν καὶ μὴ ἀνιέναι τὸν πόλεμον»: Να μεταφέρετε το απόσπασμα στον ευθύ λόγο.

Μονάδες 2

- γ. «Παρεσκευάζοντο δὲ καὶ τὴν ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβολὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὥσπερ τε προυδέδοκτο αὐτοῖς καὶ τῶν Συρακοσίων καὶ Κορινθίων ἐναγόντων, ἐπειδὴ ἐπυνθάνοντο τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν ἐς τὴν Σικελίαν, ὅπως δὴ ἐσβολῆς γενομένης διακωλυθῇ»: Να ξαναγράψετε το παραπάνω απόσπασμα συμπύσσοντας σε μετοχή όσες δευτερεύουσες γίνεται.

Μονάδες 2

Υπολογισμός Μορίων Πανελλαδικών 2025

Χρησιμοποιήστε την Εφαρμογή για να **υπολογίσετε Μόρια** για κάθε Πανεπιστημιακό Τμήμα / Σχολή!

Υπολογίστε Μόρια, δείτε τα **Τμήματα Επιτυχίας** (με τις περσινές βάσεις), τις **Ελάχιστες Βάσεις Εισαγωγής** για κάθε Ειδικό Μάθημα και για κάθε Πανεπιστημιακό Τμήμα

μέσα από την **ιστοσελίδα του ΜΕΘΟΔΙΚΟΥ** ή την **Android Εφαρμογή: mobile app**

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

A1.α.

1. **Λάθος:** («Διὰ γὰρ τὸ θαυμάζειν οἱ ἄνθρωποι καὶ νῦν καὶ τὸ πρῶτον ἤρξαντο φιλοσοφεῖν»)
2. **Λάθος:** («σχεδὸν γὰρ πάντων ὑπαρχόντων τῶν ἀναγκαίων καὶ τῶν πρὸς ῥαστώνην καὶ διαγωγὴν ἢ τοιαύτη φρόνησις ἤρξατο ζητεῖσθαι»)
3. **Σωστό:** («φανερὸν ὅτι διὰ τὸ εἰδέναι τὸ ἐπίστασθαι ἐδίωκον καὶ οὐ χρήσεώς τινος ἕνεκεν»)
// («Δῆλον οὖν ὡς δι' οὐδεμίαν αὐτὴν ζητοῦμεν χρεῖαν ἐτέραν»)

β. 1. → α, 2. → β, 3. → β, 4. → α

B1.

Στο απόσπασμα από το έργο «Μετὰ τὰ Φυσικὰ» του Αριστοτέλη, ο Σταγειρίτης φιλόσοφος αναζητά με εμπειρικό τρόπο το αίτιο που ώθησε τους ανθρώπους να στραφούν στη φιλοσοφία καθώς και τον απώτατο σκοπό τους. Βεβαίως, το ρήμα *φιλοσοφῶ* στην αρχική του ετυμολογική σημασία «*φιλῶ + σοφία*» σημαίνει «αγαπῶ τη σκέψη και τη γνώση». Έτσι, η φιλοσοφία είναι φιλία, επιθυμία σοφίας, γι' αυτό συνδέεται άμεσα με την αναζήτηση της αλήθειας.

Είναι αξιοσημείωτο πως ο Αριστοτέλης ορίζει ως κινούν αίτιο της κατεξοχήν λογικής δραστηριότητας, της φιλοσοφίας, ένα πάθος, τον «*θαυμασμό*», όπως δηλώνεται με τον εμπρόθετο της αιτίας «*διὰ γὰρ τὸ θαυμάζειν*». Το αρχαιοελληνικό ρήμα «θαυμάζω» σημαίνει μένω έκθαμβος, νιώθω έκπληξη για κάτι, αλλά δύσκολα αποδίδεται πλήρως το περιεχόμενό του στα νέα ελληνικά, καθώς περιλαμβάνει τόσο την έκπληξη, ευχάριστη ή δυσάρεστη, άρα και την αμηχανία, όσο και την περιέργεια, τον θαυμασμό, το δέος. Στη πρώτη φάση, λοιπόν, του φιλοσοφικού στοχασμού οι άνθρωποι ξεκίνησαν να φιλοσοφούν από περιέργεια και θαυμασμό για τα παράξενα της καθημερινής ζωής («*τὰ πρόχειρα τῶν ἀτόπων*») και σιγά σιγά «*ἀπόρησαν*» και για πιο σημαντικά – κοσμολογικά θέματα, βρέθηκαν δηλαδή σε αδιέξοδο, αδυνατώντας να καταλάβουν και να δώσουν λογικές απαντήσεις για τις εκλείψεις του ήλιου και της σελήνης, για τις κινήσεις των άστρων, αλλά και για τη δημιουργία του σύμπαντος.

Σε άλλο σημείο του ίδιου έργου ο Αριστοτέλης παρομοιάζει τη διάνοια που βιώνει την *ἀπορία* με διάνοια δεμένη που επιδιώκει λύσιμο. Έτσι, η συνειδητοποίηση της άγνοιας («*Ὁ δ' ἀπορῶν καὶ θαυμάζων οἶται ἀγνοεῖν*») δημιουργεί στον άνθρωπο την επιθυμία να ξεφύγει από αυτήν μέσω της φιλοσοφίας («*διὰ τὸ φεύγειν τὴν ἄγνοιαν ἐφιλοσόφησαν*»), της αναζήτησης της καθαρής γνώσης, απαλλαγμένης από την όποια χρησιμότητα («*διὰ τὸ εἰδέναι τὸ ἐπίστασθαι ἐδίωκον καὶ οὐ χρήσεώς τινος ἕνεκεν*»). Αυτό είναι και το τελικό αίτιο της ενασχόλησης με τη φιλοσοφία, όπως δηλώνεται και με τους εμπροθέτους του σκοπού «*διὰ τὸ φεύγειν*», «*διὰ τὸ εἰδέναι*». Ο μη χρηστικός χαρακτήρας και σκοπός της φιλοσοφίας τεκμηριώνεται εμπειρικά με τη χρήση του ιστορικού συμβάντος («*τὸ συμβεβηκός*»), εφόσον οι άνθρωποι, παρατηρεῖ ο Αριστοτέλης, στράφηκαν στη φιλοσοφία μονάχα όταν είχαν καλύψει τις άμεσες βιοτικές τους ανάγκες και είχαν παράλληλα εξασφαλίσει τον ελεύθερο χρόνο που χρειαζόνταν για χαλάρωση («*ῥαστώνη*») και απόλαυση («*διαγωγή*»).

Εν κατακλείδι, η φιλοσοφία ως επιστήμη, η οποία συνδέεται άμεσα με τη λογική λειτουργία του ανθρώπου και η οποία υπερβαίνει την απλή εμπειρική μάθηση ή τη γνώση μιας τέχνης, αποτελώντας σύνολο τεκμηριωμένων γνώσεων σε ένα συγκεκριμένο και διακριτό τομέα του επιστητού, χαρακτηρίζεται ως η μόνη ελεύθερη των επιστημών, καθότι δεν στηρίζεται σε καμία προϋπάρχουσα γνώση ούτε υπάρχει για να υπηρετεῖ κάποια χρησιμότητα. Αντιθέτως, αναζητά τις πρώτες αρχές και αιτίες, τη γνώση δηλαδή καθ' αυτήν.

B2.

Τόσο ο Σωκράτης όσο και ο Επίκουρος προτρέπουν τους ανθρώπους να ασχοληθούν με την φιλοσοφία, να διάγουν δηλαδή έναν φιλοσοφικό τρόπο ζωής.

Ειδικότερα, με βάση το απόσπασμα από την πλατωνική *Απολογία*, ο Σωκράτης ισχυρίζεται πως θα φιλοσοφεί, ακόμα και αν του το απαγορεύσουν οι Αθηναίοι, και δεν θα σταματήσει να παρακινεί νέους και γέροντες να στραφούν και αυτοί στην ίδια κατεύθυνση. Κακίζει μάλιστα το αθηναϊκό ακροατήριο, λέγοντας πως μεριμνούν περισσότερο για την εμφάνισή τους, για την απόκτηση πλούτου, φήμης και τιμών, ενώ δεν φροντίζουν καθόλου για την ανάπτυξη της φρόνησης, την εύρεση της αλήθειας και την ηθική τους καλλιέργεια. Προς αυτούς, λοιπόν, τους στόχους απέβλεπαν οι προτροπές του Σωκράτη.

Και ο Επίκουρος στην επιστολή του προς τον μαθητή του, Μενοικέα, προτρέπει τον ίδιο αλλά και όλους τους ανθρώπους διαχρονικά να διαμορφώσουν τον βίο τους με βάση την επικούρεια φιλοσοφία και τα διδάγματά της. Για τον Επίκουρο η φιλοσοφία αφενός συνδέεται με τη μελέτη των φυσικών φαινομένων (φυσιολογία) και την άσκησή της σε έναν ευρύτερο χώρο μιας κοινότητας φίλων (*συμφιλοσοφεῖν*), αφετέρου έχει διπλό σκοπό: θεραπευτικό, καθώς απαλλάσσει τον άνθρωπο από τον φόβο για τη φύση, τους θεούς, τον θάνατο, τον πόνο, αλλά και διδακτικό, εφόσον μαθαίνει τον άνθρωπο να βρίσκει τα όρια του πόνου και της ηδονής. Απώτατος στόχος από την ενασχόληση με τη φιλοσοφία είναι για τον Επίκουρο η εξασφάλιση του υπέρτατου για τον άνθρωπο αγαθού, της ευδαιμονίας, η οποία κατέχει βασική θέση στο επικούρειο φιλοσοφικό σύστημα και έχει ως κεντρικό της περιεχόμενο την ηδονή. Συνίσταται στη, μέσα από νηφάλιο στοχασμό, μετρημένη απόλαυση φυσικών και πνευματικών αγαθών, που οδηγεί στην *ἀπονία* και στην *ἀταραξία*, την ψυχική γαλήνη. Αποτελεί, λοιπόν, ένα ιδανικό εφικτό σε όλους τους ανθρώπους, ανεξαρτήτως φυλετικής καταγωγής, φύλου, ηλικίας, κοινωνικής θέσης και οικονομικής κατάστασης. Ο ευδαίμων άνθρωπος, έχοντας απαλλαγεί από τον πόνο της ζωής αλλά και τον φόβο του θανάτου, παρομοιάζεται με τον θεό.

Συγκρίνοντας κανείς τους λόγους για τους οποίους Σωκράτης και Επίκουρος παροτρύνουν τους ανθρώπους να ασχοληθούν με τη φιλοσοφία συμπεραίνει πως αμφότεροι αποσκοπούν στην εξασφάλιση της ευδαιμονίας, στην οποία όμως δίνουν διαφορετικό νόημα, το οποίο είναι συνυφασμένο με τις κοινωνικές συνθήκες της εποχής στην οποία ο καθένας έζησε. Από τη μία ο Σωκράτης ως ευδαιμονία θεωρεί την ηθικοποίηση του ανθρώπου. Η απόκτηση, μάλιστα, αρετής επηρεάζει τόσο τον ιδιωτικό όσο και τον δημόσιο βίο του στο πλαίσιο πάντα της πόλης-κράτους. Από την άλλη ο Επίκουρος, καθότι ζει στα ελληνιστικά χρόνια, όπου δεν υπάρχουν πόλεις-κράτη και ο άνθρωπος δεν νοείται ως πολίτης αλλά ως υπήκοος μιας αχανούς αυτοκρατορίας, αντιμετωπίζει την ευδαιμονία ως ζήτημα αποκλειστικά ατομικό, αποτέλεσμα της ελεύθερης βούλησης του ατόμου, ανεξάρτητο από εξωτερικούς παράγοντες. Η επικούρεια φιλοσοφία δεν αποσκοπεί στην απόκτηση αρετής ούτε στην εναρμόνιση της ηθικής του πολίτη με την ηθική που προβάλλει η πόλη-κράτος, αλλά έχει πρακτικό προσανατολισμό, αποβλέποντας σε έναν φιλοσοφημένο τρόπο ζωής, ώστε ο άνθρωπος να αποκτήσει σταθερότητα, ασφάλεια και ψυχική γαλήνη.

B3.

1. →γ, δ

2. →α

3. →ε

4. →δ

5. →ε

B4.

- α. **προϊόντες**: Η έλλειψη εισιτηρίου στα μέσα μαζικής μεταφοράς τιμωρείται με πρόστιμο.
- β. **παθημάτων**: Στην Ακολουθία της Μεγάλης Παρασκευής η ατμόσφαιρα που επικρατεί είναι πένθιμη λόγω της κορύφωσης του Θείου Πάθους.
- γ. **σύγκειται**: Ως εκ θαύματος ο ασθενής μετά από έναν χρόνο ξύπνησε από το κώμα.
- δ. **εὐδαιμονίαν**: Κέρδισε την εμπιστοσύνη του κόσμου και εκλέχτηκε δημοτικός σύμβουλος στην πόλη του.
- ε. **ἔχομεν**: Οι δύο εμπόλεμες χώρες συμφώνησαν σε μια καταρχήν εκεχειρία μεταξύ τους.

Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Γ1. Και προπάντων οι Λακεδαιμόνιοι είχαν αποκτήσει κάποιο θάρρος, επειδή πράγματι νόμιζαν ότι οι Αθηναίοι έχοντας (ή αν έχουν) διμέτωπο πόλεμο, δηλαδή και εναντίον τους και εναντίον των Σικελιωτών, θα είναι πιο εύκολοι να νικηθούν και επειδή όντως πίστευαν ότι αυτοί είχαν καταλύσει πρώτοι τις συνθήκες για ειρήνη· γιατί στον προηγούμενο πόλεμο (νόμιζαν) ότι η παράβαση ήταν περισσότερο δική τους, διότι και οι Θηβαίοι επιτέθηκαν στις Πλαταιές σε περίοδο ειρήνης, και επειδή, παρόλο που είχε συμφωνηθεί στις προηγούμενες συνθήκες να μην φέρουν όπλα, αν θέλουν να υποβληθούν σε δίκη (δαιτησίας), οι ίδιοι (οι Λακεδαιμόνιοι) δεν συμφωνούσαν, αν και οι Αθηναίοι τους προσκαλούσαν να λύσουν τις διαφορές τους με δαιτησία. Και για αυτό νόμιζαν ότι δικαιολογημένα υφίσταντο ατυχίες, και θυμόντουσαν και την σχετική με την Πύλο συμφωνία και αν κάποια άλλη υπήρξε σε αυτούς.

Γ2. Οι Λακεδαιμόνιοι έχοντας αναθαρρήσει («ἐγεγένητό τις ρώμη») προετοιμάζονταν («Παρασκευάζοντο»), ώστε να πραγματοποιήσουν εισβολή στην Αττική κάτι βέβαια το οποίο και πρωτύτερα τους είχε φανεί σωστό να πράξουν («προυδέδοκτο αὐτοῖς»). Στην απόφαση αυτή ρόλο σημαντικό διαδραμάτισαν όχι μόνο οι σύμμαχοί τους Συρακόσιοι και Κορίνθιοι αλλά και ο Αλκιβιάδης. Ειδικότερα, οι πρώτοι παρότρυναν («ἐναγόντων») τους Σπαρτιάτες να εισβάλουν στην Αττική, όταν πληροφορήθηκαν ότι οι Αθηναίοι θα έστελναν βοήθεια για να ενισχύσουν τα στρατεύματά τους που πολεμούσαν στη Σικελία («ἐπειδὴ ἐπυνθάνοντο τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν ἐς τὴν Σικελίαν»). Από την άλλη και ο Αλκιβιάδης τους πίεζε («προσκεείμενος») να οχυρώσουν με τείχος («τειχίζειν») τη Δεκέλεια και να μη χαλαρώνουν τον πόλεμο («μὴ ἀνιέναι τὸν πόλεμον»). Αν λοιπόν η εισβολή πραγματοποιείτο («ἐσβολῆς γενομένης»), σκοπός των Λακεδαιμονίων ήταν να εμποδίσουν («διακωλυθῇ») τους Αθηναίους να στείλουν βοήθεια στη Σικελία, ώστε να ηττηθούν ευκολότερα («εὐκαθαιρετωτέρους») καθώς θα είχαν να αντιμετωπίσουν έναν διμέτωπο πόλεμο («διπλοῦν τὸν πόλεμον»).

Γ3.

- α. **ἐπυνθάνοντο**: τον ίδιο τύπο στον Υπερσυντέλικό → **πεπυσμένοι ἦσαν**
- β. **ἀνιέναι**: απαρέμφατο Αορίστου β' στην ίδια φωνή → **ἀνεῖναι**
- γ. **τις**: αιτιατική πληθυντικού στο ουδέτερο γένος → **τινὰ / ἅττα**
- δ. **διπλοῦν**: ονομαστική πληθυντικού στο ίδιο γένος → **διπλοῖ**
- ε. **προτέρω**: τον ίδιο τύπο στον υπερθετικό βαθμό → **πρώτῳ**
- στ. **τὸ παρανόμημα**: δοτική πληθυντικού → **τοῖς παρανομήμασι(ν)**
- ζ. **ἐπιφέρειν**: τον ίδιο τύπο στον Μέλλοντα → **ἐποιήσειν**
- η. **προκαλουμένων**: β' ενικό Προστακτική Παρακειμένου στην ίδια φωνή → **προκέκλησο**
- θ. **τοῦτο**: γενική πληθυντικού στο θηλυκό γένος → **τούτων**
- ι. **ἐνόμιζον**: γ' ενικό Ευκτική Μέλλοντα στην ίδια φωνή → **νομοῖ / νομοίη**

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

Γ4.

α.

- **αὐτοῖς:** δοτική προσωπική ενεργούντος προσώπου στο ρήμα «προυδέδοκτο»
- **τοῖς Λακεδαιμονίοις:** δοτική προσωπική κτητική στο υπαρκτικό ρήμα «ἐγγένητο»
- **διπλοῦν:** ονοματικός ομοιόπτωτος κατηγορηματικός προσδιορισμός στο «τὸν πόλεμον»
- **προτέρους:** επιρρηματικό κατηγορούμενο τάξης – σειράς το οποίο ως κατηγορούμενο αναφέρεται στο υποκείμενο «αὐτούς» και παράλληλα λειτουργεί και ως επιρρηματικός προσδιορισμός τάξης – σειράς στον ρηματικό τύπο «λελυκέναι»
- **γενέσθαι:** ανάρθρο ονοματικό ειδικό απαρέμφατο που λειτουργεί ως αντικείμενο στο εννοούμενο ρήμα «ἐνόμιζον». Υποκείμενο απαρεμφάτου «τὸ παρανόμημα», ετεροπροσωπία
- **μὴ ἐπιφέρειν:** ανάρθρο ονοματικό τελικό απαρέμφατο που λειτουργεί ως υποκείμενο στη μετοχή «εἰρημένον». Υποκείμενο απαρεμφάτου «τούτους», ετεροπροσωπία (αναγκαστική λόγω απρόσωπης σύνταξης)

β. «Τὴν Δεκέλειαν **τειχίζετε/ τειχίζετε** καὶ **μὴ ἀνιῆτε/ ἀνίετε** τὸν πόλεμον»

γ. «Παρεσκευάζοντο δὲ καὶ τὴν ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβολὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὥσπερ τε προυδέδοκτο αὐτοῖς καὶ τῶν Συρακοσίων καὶ Κορινθίων ἐναγόντων, **πυνθανομένων** τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν ἐς τὴν Σικελίαν, ὥς δὴ **διακωλυθησομένην** ἐσβολῆς γενομένης»

Ευχόμαστε καλή δύναμη & επιτυχία!